

ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความ
รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา
ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

The Results of Positive Reinforcement by using Token with
Responsibilities for Learning Behavior of Vocational
Certificate Students

อารดา เรืองอ่อน

รายงานการวิจัยในชั้นเรียนนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิชาชีพครู
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

หัวข้อวิจัย	ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ชื่อผู้เขียน	อาร์ดา เรืองอ่อน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย	ดร. ละมุล รอดขวัญ
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร จำนวน 14 คน ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ในวิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นแบบแผนการทดลอง (Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวที่มีการประเมินพฤติกรรมก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา โดยแบบสังเกตฉบับนี้จะทำการวัดพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน และพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่าจากนักศึกษา 14 คนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเท่ากับ 45.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรเท่ากับ 75.26 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.43 และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร พบว่าหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ และความกรุณาอย่างสูงจาก ดร. ละมุล รอดขวัญ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดทำงานวิจัยทุก ขั้นตอนอย่างดียิ่ง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อันจะเป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับงานวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง จึงขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย รวมทั้งคณาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาลัยเทคโนโลยี ภาคใต้ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการด้านการศึกษาจนทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นคว้าข้อมูล และ จัดทำวิจัยได้ประสบผลสำเร็จ ขอขอบพระคุณ อธิการบดีเทคโนโลยีภาคใต้ที่สนับสนุนการทำวิจัย ทางการศึกษา และคณาจารย์วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก รวมทั้งผู้เรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือใน การวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณครอบครัว ที่ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจเป็น อย่างดีเสมอมา ส่งผลให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ในที่สุด

อารดา เรืองอ่อน

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	2
กิตติกรรมประกาศ.....	3
สารบัญ	4
สารบัญตาราง	6
บทที่ 1	7
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	7
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	8
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	8
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	9
บทที่ 2	10
2.1 ความหมายของความรับผิดชอบ	10
2.2 ประเภทของความรับผิดชอบ.....	11
2.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ	12
2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรับผิดชอบ	13
2.5 การวัดความรับผิดชอบ	13
2.6 ความหมายของเบี้ยอรรถกร (Token Economy)	14
2.7 งานวิจัยเกี่ยวข้อง.....	15
บทที่ 3	18
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	18

สารบัญ (ต่อ)

3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	18
3.3 แบบแผนการทดลอง.....	18

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	19
3.5 การดำเนินการวิจัย	20
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4	25
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.2 ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ก่อนและหลัง ได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใน รายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร โดยใช้สถิติ t - test for Dependent Sample	27
บทที่ 5	28
5.1 สรุปผลการวิจัย	28
5.2 การอภิปรายผล	29
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้	30
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	30
บรรณานุกรม	32
ภาคผนวก	34

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	18
ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง.....	19
ตารางที่ 3 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาแผนกอาหารและ โภชนาการ	25
ตารางที่ 4 สรุปพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาแผนกอาหารและ โภชนาการ	26
ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยป้ายจราจร.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความงอกงามของบุคคลโดยถ่ายทอดความรู้การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนการสอนในชั้นเรียน นอกจากจะเป็นสถานที่ให้ความรู้แล้ว ยังเป็นสถานที่ฝึกพฤติกรรมให้อยู่ในระเบียบวินัยตามความประสงค์ของสังคม การขาดความรับผิดชอบในการทำงานเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้อันเป็นผลทำให้การสอนไม่สามารถบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้

นักจิตวิทยาได้เสนอวิธีการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน นักศึกษาใหม่โดยเน้นการให้รางวัลแทนการลงโทษ ซึ่งใช้ทฤษฎีหลักการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมของมนุษย์ สกีนเนอร์นักจิตวิทยาที่สนใจในการปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า อินทรีย์เมื่อกระทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับการเสริมแรง แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ได้รับการเสริมแรง พฤติกรรมนั้นจะมีความถี่ลดลงจนหายไป นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการตอบสนองในพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนมากในระยะที่ได้รับการเสริมแรง ทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนได้ คือเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี แล้วได้รับแรงเสริมจากครู เด็กมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น เด็กจะเห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีได้มากกว่าการดุ หรือการชู่ว่าจะลงโทษ

เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพในการรักษาหรือเพิ่มพฤติกรรมได้มากกว่าตัวเสริมแรงอื่นๆ เนื่องจากมีอำนาจในการแผ่ขยาย (Generalized Reinforcers) สามารถนำไปแลกเปลี่ยนตัวเสริมแรงได้มากกว่า 1 อย่าง ซึ่งทำให้ไม่หมดสภาพการเป็นตัวเสริมแรงเหมือนกับตัวเสริมแรงอื่นๆ นอกจากนี้เบี้ยอรรถกรยังสามารถใช้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมเป้าหมายกับตัวเสริมแรงอื่นๆ เช่น เชื่อมโยงกับอาหารที่เด็กชอบหรือกิจกรรมที่เด็กสนใจ เป็นต้น และสามารถให้ได้ทันทีหลังจากพฤติกรรมเกิดขึ้น ไม่ขัดขวางกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่และใช้ได้กับทุกคนรวมทั้งการทดลองกับกลุ่มใหญ่ๆ แม้ว่าแต่ละคนจะชอบต่างกันก็ตาม แต่ก็สามารถนำไปแลกเปลี่ยนของที่ตนเองต้องการได้เนื่องจากมีสิ่งของให้แลกเปลี่ยนหลายอย่าง และยังสามารถให้เบี้ยอรรถกรได้ตามจำนวนพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526)

จากเหตุผลที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร และเพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สามารถเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

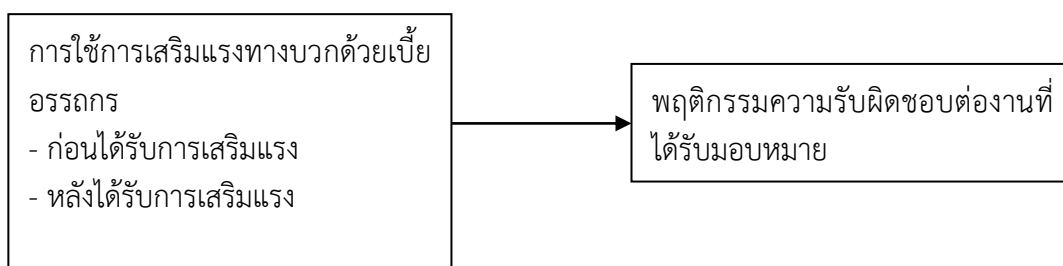
เพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก
2. ตัวแปรในการวิจัย ในการทำวิจัยครั้งนี้มีตัวแปร ดังนี้
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมตั้งใจเรียน ความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด และมีพฤติกรรมปรับปรุงแก้ไขงานในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ซึ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร จำแนกได้เป็น

1.1 พฤติกรรมตั้งใจเรียน สืบเนื่องจากการที่นักศึกษา

1.1.1 จำนวนครั้งของการเข้าเรียน

1.1.2 การเข้าเรียนตรงเวลา

1.1.3 การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู ชักถามรายละเอียดและข้อสงสัยในการทำงานที่ครูมอบหมายให้ เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด หมายถึง การที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายได้และนำไปส่งครูตามเวลาที่เวลาที่ครูกำหนด

1.2.1 ทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำอย่างต่อเนื่องจนงานนั้นสำเร็จ โดยไม่แสดงพฤติกรรมอื่น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ส่งเสียงรบกวนเพื่อน ลูกจากที่นั่ง เป็นต้น

1.2.2 พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด โดยนักศึกษาสามารถปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายได้และนำไปส่งครูตามเวลาที่เวลาที่ครูกำหนด

2. การเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร (Token Reinforcement) หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรม โดยการใช้คะแนนเป็นตัวเสริมแรงทางบวกแก่พฤติกรรมเป้าหมายหลังจากที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย โดยมีเกณฑ์การเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดและคะแนนนี้สามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งของได้

3. นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และได้ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ณ วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. นักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารสูงขึ้น

2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. วิทยาลัยได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบ (Responsibility) ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กู๊ด (ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. 2545 ; อ้างอิงจาก Good. 1959) ได้กล่าวว่าในหนังสือ Dictionary of Education ได้ให้ความหมายของคำว่าความรับผิดชอบไว้หลายนัย เช่น นัยแรกได้อธิบายว่าเป็นหน้าที่ประจำของแต่ละบุคคลเมื่อได้รับมอบหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนอีกนัยหนึ่งให้ความหมายไว้ว่าการปฏิบัติงานและหน้าที่โดยเฉพาะซึ่งได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดตามความหมายของตน

ฟังก์ และแวนเนลล์ (Funk and Wagnall. 1961) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดหาเงินและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึงความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

แคทเทล (Cattell. 1963) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบไว้ว่า คือ บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ที่มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ลักษณะของคนที่ไม่มี ความรับผิดชอบ คือคนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ

โกฟว์ (ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. 2545 ; อ้างอิงจาก Gove. 1965) ได้กล่าวว่าในหนังสือ Webster's Third New International Dictionary ได้อธิบายความหมายของคำว่าความรับผิดชอบไว้หลายนัย ซึ่งนัยแรกให้ความหมายไว้ว่าเป็นคุณสมบัติหรือเงื่อนไขที่บุคคลจะต้องรับผิดชอบ เช่น ความรับผิดชอบทางด้านศีลธรรม กฎหมาย หรือทางด้านจิตใจ ความเชื่อใจได้ความเชื่อถือได้ อีกนัยหนึ่งได้อธิบายว่า เป็นบางสิ่งบางอย่างซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องรับผิดชอบ เช่น ความเป็นผู้นำจะต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง

ทานพุทธทาสภิกขุ (ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. 2545 ; อ้างอิงจาก พุทธทาสภิกขุ. 2520) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือการยอมรับรู้แล้วกระทำตอบสนองด้วยความสมัครใจต่อสิ่งที่ต้องกระทำ ในฐานะที่เป็นหน้าที่ของตนไม่ใช่เพียงแต่คิดหรือรับรู้ภายในใจ

ถวิล จันทรสว่าง (2545) ได้กล่าวว่าความรับผิดชอบ หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบการงานที่ได้รับมอบหมาย การทำตามที่ตนได้พูดหรือให้คำมั่นสัญญาไว้ และการยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้พูดหรือได้กระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดี และข้อบกพร่องต่างๆ ทุกครั้ง

ศิรินันท์ วรรัตนกิจ (2545) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติงานต่างๆด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ รับผิดชอบที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งด้านที่เป็นผลดี และผลเสีย อีกทั้งยังไม่ปิดหน้าที่ของตนให้แก่ผู้อื่น

จากความหมายของความรับผิดชอบตามที่นักจิตวิทยา นักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้สามารถสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติหน้าที่หรือการงานที่ได้รับ

มอบหมายด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ เพื่อให้การทำงานนั้นสำเร็จไปตามเป้าหมาย โดยมีการวางแผนการทำงาน มีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ไม่ผลักระหน้าที่ของตนเองให้ผู้อื่นและติดตามผลงานที่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี รวมทั้งยังยอมรับในการกระทำของตนเองทั้งในส่วนที่เป็นผลดี และผลเสีย และผู้วิจัยขอสรุปความหมายของ พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การที่นักเรียนแสดง พฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน พฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามที่กำหนด และพฤติกรรมการปรับปรุงแก้ไขงานในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ซึ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย จำแนกได้เป็น

1. พฤติกรรมตั้งใจเรียน ซึ่งสังเกตได้จาก
 - 1.1 จำนวนครั้งของการเข้าเรียน
 - 1.2 ซักถามรายละเอียดและข้อสงสัยในงานที่ครูมอบหมายให้ทำ
 - 1.3 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูอย่างต่อเนื่องจนงานนั้นสำเร็จ
2. พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด
3. พฤติกรรมการปรับปรุงแก้ไขงาน

2.2 ประเภทของความรับผิดชอบ

จอร์จตัน นันทยทวิกุล (2538) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบออกเป็น 8 ด้าน คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรักษาป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง บังคับควบคุมจิตใจไม่ให้ตกเป็นทาสของกิเลสประพฤติดนอยู่ในศีลธรรมและละเว้นความชั่ว รู้จักประมาณการใช้จ่ายตามสมควรแก่ฐานะ จัดหาเครื่องอุปโภคที่เหมาะสม
2. ความรับผิดชอบต่อการศึกษเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลา เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง
3. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงการงานของตนให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนงานและป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบ
4. ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนให้ผู้อื่น พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ไตร่ตรองให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนทำลงไปนั้น จะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ไม่ให้เกิดผลดี และกล้าเผชิญต่อความจริง
5. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน รู้จักแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติตน เพื่อความสุข และชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาที่สมาชิกของครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหา

ปรึกษา และให้พ่อแม่รับทราบปัญหาของตนทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ภายในบ้าน และอื่นๆ

6. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนช่วยกันตักเตือนแนะนำ เมื่อเห็นเพื่อน กระทำผิดช่วยเหลือเพื่อนตามความถูกต้องและเหมาะสม ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด ไม่เอาเปรียบเพื่อน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

7. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน รักษาผลประโยชน์เกียรติยศชื่อเสียงของโรงเรียน ช่วยกันรักษาความสะอาดของโรงเรียน ไม่ขีดเขียนผนังห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับ นักเรียนโรงเรียนอื่น เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือ ก็เต็มใจให้ความร่วมมือ อย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจและความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ โรงเรียน

8. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และสังคมบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของความรับผิดชอบ ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาความ รับผิดชอบต่อการศึกษาล่าเรียนในด้านการงานที่ได้รับมอบหมายจากครู

2.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

อรรถวรณ นิยะโต (2536) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น ไม่ทำให้เป็น ต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม ทำให้เกิดความก้าวหน้าสงบสุข เรียบร้อยแก่ สังคม

อนุวัติ คุณแก้ว (2538) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะ จะทำให้หน้าที่หรืองานที่มอบหมายให้รับผิดชอบประสบความสำเร็จและเสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งมี ผลทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ดังนั้นหลักสูตรในปัจจุบันจึงกำหนดให้มีการปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียน มีความรับผิดชอบ

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2540) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่สำคัญ ประการหนึ่ง ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยความสะดวก เพราะ บุคคลแต่ละบุคคลย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องกระทำมากมายถ้าทุกคนในสังคมมีความ รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีแล้วก็จะก่อให้เกิดความสันติสุขและความ เจริญก้าวหน้าในชีวิต ในประเทศที่ความเจริญทางเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วแล้วยังต้องการ บุคลากรที่มีความรับผิดชอบอย่างยิ่ง ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในปัจจุบันความเจริญทาง เทคโนโลยี ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านวัตถุ ทั้ง ๆ ที่การพัฒนาทางด้านจริยธรรมนั้น ที่มีความจำเป็นไม่ น้อยกว่าความเจริญทางวัตถุจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น การให้ความสำคัญใน การพัฒนาด้านจิตใจนั้นจะพิจารณาได้ว่ายังไม่สามารถพัฒนาได้รวดเร็วดังเช่นการพัฒนาเทคโนโลยี ดังนั้น การพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบจึงมีความสำคัญมาก

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังหรือเสริมสร้างให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายาม อดทน ตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคลที่มีความรับผิดชอบเป็นเครื่องผลักดันให้บุคคลปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรม และหลักเกณฑ์ของสังคม เป็นเหตุให้เกิดความก้าวหน้าสงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม และประเทศชาติ ย่อมพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากบุคคลในชาติมีความรับผิดชอบ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของความรับผิดชอบ สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังหรือเสริมสร้างให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายาม อดทน และตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อเกิดความก้าวหน้าต่อตนเองและสังคม

2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรับผิดชอบ

ประดินันท์ อุปรมัย (สมวาสนา ธนเมธิกุล, 2546 อ้างถึงใน ประดินันท์ อุปรมัย, 2530) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบดังนี้

1. ปัจจัยในครอบครัว ได้แก่ 1) ความสม่ำเสมอของพ่อแม่ในการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อเด็ก 2) ทัศนคติของพ่อแม่ 3) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ 4) สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว 5) ลำดับการเกิดของเด็กในครอบครัว และ 6) บุคคลอื่นๆ ที่อยู่รอบตัว

2. ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กด้วยการปฏิบัติตนของครู และด้วยการให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เขาจะต้องรับผิดชอบโดยตรง และ 2) เพื่อนมีอิทธิพลต่อการมีความรับผิดชอบของเด็ก เพราะปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนแต่ละคนจะทำให้ต่างฝ่ายต่างถ่ายทอดลักษณะนิสัยให้แก่กันและกัน 3. ปัจจัยในสังคม ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนของคนในสังคมที่เด็กเข้าไปเป็นสมาชิกและ 2) สื่อสารมวลชน

2.5 การวัดความรับผิดชอบ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542) กล่าวว่า ความรู้สึกรับผิดชอบเป็นจริยธรรมอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการปลูกฝัง พัฒนาให้มีขึ้น ซึ่งการที่จะรู้ได้ว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จะสามารถวัดได้โดยการใช้วิธีการได้หลายรูปแบบ เพราะการที่จะวัดจริยธรรมให้ครอบคลุมชัดเจนแน่นอน ควรจะต้องจัดออกแบบเครื่องมือการวัดให้ได้ทั้ง 3 ส่วน คือ

1. ความรู้ในเนื้อหาทางจริยธรรม
2. ความรู้สึกเกี่ยวกับจริยธรรม
3. พฤติกรรมทางจริยธรรม

เนื่องจากความรับผิดชอบเป็นจริยธรรมแบบหนึ่ง ดังนั้นการวัดความรับผิดชอบจึงใช้เครื่องมือวัดแบบเดียวกับเครื่องมือวัดจริยธรรม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. กำหนดจริยธรรมที่จะวัด ในขั้นนี้เป็นเหมือนจุดประสงค์ว่าต้องการวัดจริยธรรมอะไรเป็นแบบรวมๆ หรือแบบเฉพาะอย่าง

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจจริยธรรมนั้นให้ดีขึ้น เพ่อนิยามให้ชัดเจน
 3. เลือกรูปแบบของเครื่องมือในการสร้างเครื่องมือการวัดจริยธรรม ซึ่งมีหลายรูปแบบโดยจะต้องเลือกตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย โดยมีรูปแบบดังนี้
 - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึกพฤติกรรม
 - แบบเขียนตอบ - แบบสร้างจินตนาการ ในแบบเขียนตอบที่นิยมใช้มีแบบเติมเสริมกับแบบมีตัวเลือก
 4. เขียนข้อความ ภาพ หรือสถานการณ์ และข้อคำถามให้สามารถวัดจริยธรรมที่ต้องการวัด โดยจะต้องมีความเหมาะสมกับรูปแบบของเครื่องมือ
 5. ตรวจสอบเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น และผู้ชำนาญการทางด้านวัดผลตรวจสอบ
 6. ตรวจสอบคุณสมบัติรายข้อ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่เป็นเป้าหมายเพื่อดูว่าแต่ละข้อวัดจริยธรรมได้จริงหรือไม่ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพดี
 7. จัดข้อสอบเป็นชุด โดยจะต้องมีข้อสอบที่มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการวัดจริยธรรมมีการสร้างค่าชี้แจงการสอบ จัดวางแบบของข้อสอบพร้อมกำหนดเวลาในการดำเนินการสอบ
 8. ศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ โดยดูความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ว่าถึงเกณฑ์ที่ดีของข้อสอบตามทฤษฎีทางการวัดผลที่กำหนดไว้หรือไม่
 9. สร้างเกณฑ์ปกติของเครื่องมือวัดจริยธรรมฉบับนั้น
- ณัฐภัทร ธรณี (2548) กล่าวว่า การวัดความรับผิดชอบเป็นการวัดด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน จึงทำให้การวัดพฤติกรรมทางด้านนี้กระทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะการสร้างเครื่องมือที่จะใช้วัดพฤติกรรมดังกล่าว เราไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาก็ได้หาวิธีการและสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพดีเพียงพอที่จะกระตุ้นให้เห็นลักษณะที่แท้จริงของผู้ถูกวัดเพื่อให้ได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้
- จากเอกสารที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดความรับผิดชอบนั้นสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายประเภท ซึ่งจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย วิธีการวิจัยลักษณะของผู้ถูกประเมิน โดยเครื่องมือที่ใช้วัดความรับผิดชอบได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบบันทึกพฤติกรรม และแบบสัมภาษณ์ และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือวัดประเภทแบบบันทึกพฤติกรรมเพื่อบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม

2.6 ความหมายของเบี้ยอรรถกร (Token Economy)

เบี้ยอรรถกร (Token Economy) เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งมีลักษณะหรือรูปแบบหลายอย่าง อาจอยู่ในรูปของคะแนน เบี้ย ดาว คุปอง แสตมป์ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่ได้รับสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคลภายใต้อำนาจการแลกเปลี่ยนของแต่ละชนิด มอริส (Moris, 1976) ได้เสนอว่าลักษณะของเบี้ย (Token) ที่จะใช้เป็นสิ่งเสริมแรงในโปรแกรมการปรับพฤติกรรมควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มองเห็นได้ จับต้องได้และนับได้
2. เก็บไว้ได้โดยไม่เสื่อมคุณภาพ

3. นำไปแลกเปลี่ยนสิ่งของที่ต้องการได้

4. ไม่สามารถได้รับจากแหล่งอื่นๆนอกจากรับจากครูหรือผู้ทำการวิจัยแต่ต้องอยู่ในโปรแกรมนั้นๆ

2.6.1 ข้อดีของการใช้เบี้ยอรรถกรในการปรับพฤติกรรม

แอลลอนและแอซริน (Ayllon and Azrin. 1968 อ้างถึงใน โสภิตา ลีวัฒนาพันธ์. 2548) ได้เสนอแนะถึงการนำเบี้ยอรรถกรไปใช้ในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

1. ตัวเสริมแรงบวกชนิดอื่น เกิดขึ้นโดยธรรมชาติมีจำนวนน้อยหรือหาได้ยาก
2. ตัวเสริมแรงบวกชนิดอื่นที่ไม่สามารถให้ได้ทันทีทันใดหลังจากพฤติกรรมเกิดขึ้น เพราะจะไปขัดขวางกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ ตัวเสริมแรงพวกนี้ ได้แก่ อาหารหรือกิจกรรมบางอย่าง เช่น การได้ไปเที่ยว การได้เล่นเกม การได้พักผ่อน เป็นต้น หรือในกรณีของคนกลุ่มใหญ่ที่ต้องให้ตัวเสริมแรงบวกหลายชนิด ในการตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการให้การเสริมแรง เพื่อลดปัญหาเหล่านี้ควรใช้เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมกับตัวเสริมแรงชนิดนั้น

3. ถ้าการเสริมสร้างพฤติกรรมต้องใช้ระยะเวลานาน เบี้ยอรรถกรก็อาจนำมาใช้เพื่อจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้นาน

4. ตัวเสริมแรงบวกชนิดอื่นๆนั้น เมื่อให้การเสริมแรงไประยะหนึ่งแล้วอาจจะหมดประสิทธิภาพในการเป็นตัวเสริมแรงได้

5. มีความต้องการให้เบี้ยอรรถกรเป็นสัญญาเตือนว่าจะได้รับการเสริมแรงเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้โปรแกรมการปรับพฤติกรรมที่ใช้เบี้ยอรรถกรเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แคชดิน (Kazdin. 1977 อ้างถึงใน โสภิตา ลีวัฒนาพันธ์. 2548) เสนอว่าควรจะได้วางแผนและเตรียมการตามลำดับ ดังนี้

1. ระบุลักษณะของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ชัดเจน
2. กำหนดวิธีการและเทคนิคการปรับพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจน
3. เลือกสิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเบี้ย (Token) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล
4. เลือกตัวเสริม - แรงหนุน (Back - up Reinforcers) และกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้เหมาะสม
5. กำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง โดยทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินการโปรแกรมและผู้ถูกปรับพฤติกรรม

2.6.2 ข้อจำกัดของการใช้เบี้ยอรรถกรในการปรับพฤติกรรม

แคชดิน (Kazdin. 1977 อ้างถึงใน โสภิตา ลีวัฒนาพันธ์. 2548) กล่าวว่า หลังจากที่ได้ให้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรเสริมแรงพฤติกรรมแล้ว การหยุดให้เบี้ยอรรถกรทันที อาจทำให้พฤติกรรมลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากบุคคลเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์กันของการให้เบี้ยอรรถกรกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนั้นเมื่อหยุดการให้เบี้ยอรรถกรพฤติกรรมที่พึงประสงค์อาจยุติหรือลดลงด้วย

6.7 งานวิจัยเกี่ยวข้อง

วงศ์วิ โพธิ์สวัสดิ์. (2554) ได้ทำการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนความรับผิดชอบก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความ

รับผิดชอบก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีคะแนนความรับผิดชอบก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิรัชญา ทิซัตติ. (2555) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบทางการเรียนภาษาไทยที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือและการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือก่อนและหลังการทดลองมีความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสภิตา ลีวัฒนาพันธ์ (2548) ได้ทำการเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยใช้การควบคุมตนเองกับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายในระยะทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะเส้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายนักศึกษากลุ่มควบคุมทั้งในระยะทดลองและระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะทดลองพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายไม่แตกต่างกัน ในระยะติดตามผลพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

มนตรา ประถมภัก (2558) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้เบี้ยอรรถกรควบคู่กับการชี้แนะเพื่อพัฒนาความมีวินัยของพลทหารกองประจำการ พบว่า ก่อนและหลังการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรควบคู่กับการชี้แนะทหารกองประจำการมีวินัยแตกต่างกันโดยพลทหารกองประจำการมีวินัยเพิ่มมากขึ้นในทิศทางที่พึงประสงค์ และแนวโน้มของอัตราการเปลี่ยนแปลงของการผิดวินัยของพลทหารกองประจำการลดลงทั้งในระยะทดลองและระยะหลังการทดลองเมื่อเทียบกับระยะเส้นฐาน

วันดี จูเปียม (2554) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน 45 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมความตั้งใจในการทำงาน แบบบันทึกความถี่พฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่ง

งานตามกำหนด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐานผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3/5 มีพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการ บรรจุภัณฑ์อาหารมากขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรและมีพฤติกรรมความ รับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่าร้อยละ 70 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร จำนวน 14 คน ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ในวิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 44 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองในช่วงโมเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน								
	ม.ค. 60	ก.พ. 60	มี.ค. 60	เม.ย. 60	พ.ค. 60	มิ.ย. 60	ก.ค. 60	ส.ค. 60	ก.ย. 60
1.เลือกหัวข้อที่จะทำวิจัย	↔								
2.ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง		↔		→					
3.การออกแบบการวิจัย				↔					
4.สร้างเครื่องมือ					↔				
5. การรวบรวมข้อมูล						↔		→	
6. การวิเคราะห์ข้อมูล							↔		→
7 เขียนรายงานการวิจัย.									↔

3.3 แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีแบบแผนการทดลอง (Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวที่มีการประเมินพฤติกรรมก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design)

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ก่อนแรงเสริมทางบวก	ทดลอง	หลังแรงเสริมทางบวก
EXP	T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

EXP	แทน	กลุ่มทดลอง
T1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
X	แทน	การจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง (Treatment) ด้วยการแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยรถกร
T2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา ระบุรายละเอียดของการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์อาหาร
3. ศึกษาเนื้อหาวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ปวช.) สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก
4. ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
5. วิเคราะห์สาระสำคัญและสมรรถนะประจำรายวิชา เรื่องการบรรจุภัณฑ์อาหารซึ่งประกอบด้วย 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับหลักการบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง หน้าที่และประโยชน์ของบรรจุ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง ประเภทและลักษณะของบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง ชนิดของบรรจุภัณฑ์และวัสดุบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	เรื่อง หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง การออกแบบโครงสร้างและกราฟิกส์ของบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	เรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	เรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคกับการสื่อสารข้อมูลของบรรจุภัณฑ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์และสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการบรรจุภัณฑ์

3.4.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
2. ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมและบันทึกผลความตั้งใจทำงานซึ่งเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม ตามที่เกิดขึ้นในการเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ในขณะที่ปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่ใช้บันทึกพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ดังแสดงในภาค ผนวก ก

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกต

2. ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และจำนวนครั้งการส่งงานในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลองเพื่อนำมากำหนดเงื่อนไขพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด เวลา ดังนี้ คือ ใน 1 คาบเรียน กำหนดให้ส่งงานที่ได้รับมอบหมายจากครู 2 ครั้ง

คือ หลังครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จแล้วจะให้ทำแบบทดสอบท้ายคาบเรียนเป็นการส่งงานครั้งแรก และส่งงานที่ต้องแก้ไขเป็นการส่งงานครั้งที่ 2

3. นำเงื่อนไขดังกล่าวมาสร้างเป็นตารางที่ บันทึกพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนดเวลา

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่ใช้บันทึกพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ดังแสดงในภาค ผนวก ก

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในชั่วโมงเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นเตรียมการทดลอง และชั้นการทดลอง

3.5.1 ชั้นเตรียมการทดลอง

ใช้เวลาทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 14 คน

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา

3. ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักศึกษา โดยการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

3.5.2 ชั้นการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เวลาในการทดลอง 44 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ซึ่งในแต่ละคาบจะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และใบบันทึกพฤติกรรม ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้

- บันทึกพฤติกรรมตั้งใจเรียนและพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 11 สัปดาห์ โดยแบ่งระยะเวลาการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน

3.5.2.1 ระยะเส้นฐาน (Baseline) เป็นระยะรวบรวมข้อมูลพื้นฐานก่อนดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรม โดยการบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายโดยดูจากพฤติกรรมตั้งใจเรียนพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ของกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลา 2 สัปดาห์ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับจำนวนช่วงเวลาที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง และการสอนในแต่ละคาบของวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารได้ดำเนินการสอนเป็นเวลา 4 ชั่วโมง โดยแบ่งช่วงเวลาก่อนสอน ดังนี้

1. ทำการสอนเนื้อหาต่างๆและทำกิจกรรมการทดลอง 3 ชั่วโมง 30 นาที
2. ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบเพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน 30 นาที

3. มีการกำหนดให้ส่งงาน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมตั้งใจเรียน พฤติกรรมพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการบันทึกผลของพฤติกรรมทั้ง 2 ส่วนตั้งแต่เริ่มต้นทำการสอนกระทั่งสอนเสร็จ

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมตั้งใจเรียนที่ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกพฤติกรรมในช่วงที่ครูมอบหมายงานให้ทำ ถ้าผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักศึกษาแสดงพฤติกรรมตั้งใจเรียนตามลักษณะที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะบันทึกเลข “1” ถ้านักศึกษาแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้ เช่น ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งครู ไม่เขียนคำถามแบบทดสอบให้เสร็จ ผู้วิจัยจะบันทึกเลข “0” ในช่วงเวลาสังเกตนั้น รวมช่วงเวลาในการสังเกตทั้งสิ้น 8 ช่วง ต่อจากนั้นนำค่าพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน มาหาค่าเฉลี่ยร้อยละของการแสดงพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งต้องนำคะแนนส่วนนี้ไปรวมกับคะแนนส่วนที่ 2 คือ จำนวนคะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด

ส่วนที่ 2 คะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด เนื่องจากในแต่ละคาบผู้วิจัยจะให้นักศึกษาทำแบบทดสอบเพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนแล้ว ถ้านักศึกษาสามารถทำงานเสร็จและส่งงานภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะบันทึกเลข “1” ในแบบสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด ถ้าเลยเวลาที่กำหนด นักศึกษาไม่ส่งงานหรือทำงานไม่เสร็จตามที่กำหนด ผู้วิจัยจะบันทึกเลข “0” ลงในแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเสร็จส่งงานตามกำหนด การคิดคะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด เนื่องจากใน 1 คาบ กำหนดให้มีการส่งงาน 1 ครั้ง ถ้านักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่งงาน 1 ครั้ง ก็จะได้คะแนนร้อยละของพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานคิดเป็นร้อยละ 100 ถ้าไม่ได้ส่งงานเลยก็จะคิดเป็นร้อยละ 0

การคิดคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย

หาได้จากการรวมคะแนนร้อยละของข้อมูลทั้ง 2 ส่วนแล้วหารด้วย 2 ซึ่งในที่นี้ก็คือ พฤติกรรมย่อย (พฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตาม

กำหนด) ก็จะได้คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งของการสังเกต

3.5.2.2 ระยะดำเนินการทดลอง (Treatment) ใช้เวลาใช้เวลา 7 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งระยะเวลาของการทดลองออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการก่อนทดลอง

ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายและการให้การเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร เมื่อนักศึกษาได้แสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือสูงกว่าเป้าหมายนักศึกษาก็จะได้รับเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

1.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการให้เสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร ซึ่งดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทราบว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญในการทำงานในอนาคตและถ้าหากนักเรียนคนใดสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะมีรางวัลให้ ซึ่งพฤติกรรมความรับผิดชอบในที่นี้มีรายละเอียด ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

1) พฤติกรรมตั้งใจเรียนสังเกตได้จากการที่นักศึกษา

- จำนวนครั้งของการเข้าเรียน
- การเข้าเรียนตรงเวลา
- การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่นปฏิบัติตามคำแนะนำของครู ชักถามรายละเอียดและข้อสงสัยในการทำงานที่ครูมอบหมายให้ เป็นต้น

2) พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด

- ทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำอย่างต่อเนื่องจนงานนั้นสำเร็จ โดยไม่แสดงพฤติกรรมอื่น ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ส่งเสียงรบกวนเพื่อน ลูกจากที่นั่ง เป็นต้น
- พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด โดยนักศึกษสามารถปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายได้และนำไปส่งครูตามเวลาที่เวลาที่ครูกำหนด

2. ผู้วิจัยอธิบายให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายทั้ง 2 ส่วนได้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ก็จะได้รับคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งนักศึกษสามารถนำคะแนนนี้ไปแลกเปลี่ยนสิ่งของได้ ตามตารางที่การเสริมแรงในช่วงพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียน โดยครูจะเขียนคะแนนที่นักศึกษาได้รับในแต่ละชั่วโมงเรียนไว้

3. เมื่อผู้วิจัยอธิบายเกณฑ์ต่างๆเรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการสอนเนื้อหาต่างๆ จัดกิจกรรมการทดลอง และให้นักศึกษาทำแบบทดสอบเพื่อทบทวนความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน พร้อมทั้งกำหนดเวลาในการส่งงานและให้นักศึกษาเริ่มปฏิบัติงาน

4. ในขณะที่ผู้วิจัยมอบหมายงานเสร็จ จะสังเกตพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

5. การบันทึกพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามเวลาที่กำหนด พฤติกรรมการปรับปรุงแก้ไขงานซึ่งกระทำโดยผู้วิจัย

6. นำผลการบันทึกทั้ง 2 ส่วน มาคิดเป็นคะแนนร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน คะแนนร้อยละของพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามเวลาที่กำหนดและนำคะแนนร้อยละทั้ง 2 ส่วนมารวมกันแล้วหาร 2 จะได้คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย

3.5.2.3 ระยะติดตามผล เป็นระยะที่ยุติโปรแกรมการทดลอง ซึ่งนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจะได้รับการสอนตามปกติ ซึ่งจะไม่มีการเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร ผู้วิจัยจะทำการบันทึกพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามเวลาที่กำหนดในระยะนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการบันทึกพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนที่ได้รับมอบหมาย พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนดในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารตลอดระยะเวลาการทดลอง คือ ระยะเสัฐาน ระยะการทดลอง และระยะติดตามผล

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การคิดคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย

คำนวณจากการรวมคะแนนร้อยละของทั้ง 2 พฤติกรรมย่อย (พฤติกรรมความตั้งใจในการเรียนพฤติกรรมการทำงานเสร็จ และส่งงานตามเวลาที่กำหนด) แล้วหารด้วย 2 ก็จะได้คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งของการสังเกตของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างแต่ละคน และหาคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{พฤติกรรม} = \frac{\% \text{พฤติกรรมตั้งใจเรียน} + \% \text{พฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด}}{2}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยคะแนน} = \text{คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบของคนที่ 1} + \text{คนที่ 2} + \dots + \text{คนที่ 14}$$

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\begin{array}{lll} \text{เมื่อ } \bar{X} & \text{แทน} & \text{คะแนนเฉลี่ย} \\ \sum X & \text{แทน} & \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ N & \text{แทน} & \text{จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง} \end{array}$$

1.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum)^2}{(-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1.4 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าทางสถิติ t - test for Dependent Sample

สูตร
$$t = \frac{\bar{D}}{s\bar{D}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t- test for Dependent Sample
	$\bar{D}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่างที่เข้าคู่กัน
	$s\bar{D}$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลต่างที่เข้าคู่กัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก มีดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายซึ่งได้มาจากการคำนวณจากการรวมคะแนนร้อยละของทั้ง 2 พฤติกรรมย่อย (พฤติกรรมความตั้งใจในการทำงาน พฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามเวลาที่กำหนด) แล้วหารด้วย 2 ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

A	= ร้อยละของพฤติกรรมตั้งใจเรียน
B	= ร้อยละของพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด
X	= คะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย
ΣX	= ผลรวมคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายของประชากร
$\bar{X}$	= คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมาย

โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียนหรือไม่ โดยทำการทดลองนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร จำนวน 14 คน ในวิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 3 พฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาแผนกอาหารและโภชนาการ

เลขที่	A	B	X
1	75.00	87.50	81.25

2	66.67	37.50	52.09
3	66.67	50.00	58.34
4	62.50	62.50	62.50
5	79.17	75.00	77.09
6	92.53	87.50	90.02
7	79.17	62.50	70.84
8	79.17	75.00	77.09
9	70.83	62.50	66.67
10	87.50	75.00	81.25
11	66.67	62.50	64.59
12	83.33	62.50	72.92
13	83.33	75.00	79.17
14	75.00	50.00	62.50

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาผลรวมคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของประชากรกลุ่มเป้าหมายพบว่า ทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่าร้อยละ 50 แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับสูง แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารมากขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

ตารางที่ 4 สรุปพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาแผนกอาหารและโภชนาการ

ช่วงคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	จำนวนนักศึกษา	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
50 – 60%	2	14.29	14.29
61 – 70%	4	28.57	42.86
71 – 80%	5	35.71	78.57
81 – 90%	2	14.29	92.86
91 – 100%	1	7.14	100

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อนำผลรวมคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายของประชากรกลุ่มเป้าหมายมาจัดเป็นช่วงคะแนนพบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่าง 50 – 60% อยู่ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่าง 61 – 70% อยู่ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่าง 71 – 80% อยู่ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่าง 81 – 90% อยู่ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่าง 91 – 100% อยู่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14.

4.2 ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถรของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร โดยใช้สถิติ t - test for Dependent Sample

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถร

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ก่อนได้รับแรงเสริม	14	45.67	0.8325	2.7646	0.041
หลังได้รับแรงเสริม	14	75.26	1.4315		

จากตารางที่ 5 พบว่าจากนักศึกษา 14 คนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถรเท่ากับ 45.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถรเท่ากับ 75.26 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.43 และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายก่อนและหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถร พบว่าหลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถรนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการการวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 วิทยาลัยการอาชีพ อ่าวลึก

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร เป็นนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร จำนวน 14 คน ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ในวิทยาลัยการอาชีพ อ่าวลึก ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 44 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองในช่วงโม่งเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษา โดยแบบสังเกตฉบับนี้จะทำการวัดพฤติกรรมความตั้งใจในการเรียน และพฤติกรรมความตั้งใจทำงานให้เสร็จและส่งงานตามกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร โดยใช้สถิติพื้นฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

หลังได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สูงกว่าก่อนได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 การอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาผลรวมคะแนนพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของประชากรกลุ่มเป้าหมายพบว่า ทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่าร้อยละ 50 แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับสูง แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารมากขึ้นหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความตั้งใจในการทำงาน พฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนดในระยะเวลาทดลองสูงกว่าระยะเส้นฐานและความคงทนของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารหลังการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร ซึ่งสังเกตได้จากนักเรียนทุกคนมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความตั้งใจในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนดในระดับสูงที่ระยะติดตามผล นอกจากนี้มีการกำหนดให้ส่งงานอย่างชัดเจน มีการติดตามการทำงานของนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เมื่อนักเรียนนางงามาส่งครูจะตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบและชี้แจงข้อบกพร่องในการทำงานให้นักเรียนทราบเป็นรายบุคคลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานให้มีคุณภาพดีขึ้นในครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังมีการให้แรงเสริมทางบวกด้วยการชมในเบื้องต้นเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมความตั้งใจในการทำงาน ทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนด และจะให้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรทันทีเมื่อนักเรียนมีคะแนนความตั้งใจในการทำงาน คะแนนของพฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนดครบตามเกณฑ์ที่ครูกำหนด

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสุวิทย์ เกตรา (2533) ได้ศึกษาผลการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรต่อพฤติกรรมการทำงานแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรจะมีความเร็วและความถูกต้องในการหาแบบฝึกหัดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรงทางบวก นอกจากนี้ โสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์ (2538) ได้ทำการเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยใช้การควบคุมตนเองกับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 พบว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายในระยะทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะเส้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายนักศึกษากลุ่มควบคุมทั้งในระยะทดลองและระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะทดลองพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายไม่แตกต่างกัน ในระยะติดตามผลพบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองมีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร และงานวิจัยของมนตรา ประถมภัก (2548) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้เบี้ยอรรถกรควบคู่กับการชี้แนะเพื่อพัฒนาความมีวินัยของพลทหารกองประจำการ พบว่า ก่อนและหลังการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรควบคู่กับการชี้แนะทหารกองประจำการมีวินัยแตกต่างกันโดยพลทหารกองประจำการมีวินัยเพิ่มมากขึ้นในทิศทางที่พึงประสงค์ และแนวโน้มของอัตราการเปลี่ยนแปลงของการมีวินัยของพลทหารกองประจำ

การทดลองทั้งในระยะทดลองและระยะหลังการทดลองเมื่อเทียบกับระยะเส้นฐาน จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรมีผลต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน เพราะเบี้ยอรรถกรสามารถใช้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมเป้าหมายกับตัวเสริมแรงอื่นๆ เช่น เชื่อมโยงกับอาหารที่เด็กชอบหรือกิจกรรมที่เด็กสนใจ เป็นต้น และสามารถให้ได้ทันทีหลังจากพฤติกรรมเกิดขึ้น ไม่ขัดขวางกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่และใช้ได้กับทุกคนรวมทั้งการทดลองกับกลุ่มใหญ่ๆ แม้ว่าแต่ละคนจะชอบต่างกันก็ตาม แต่ก็สามารถนาเบี้ยไปแลกของที่ตนเองต้องการได้ เนื่องจากมีสิ่งของให้แลกเปลี่ยนหลายอย่าง สามารถให้เบี้ยอรรถกรได้ตามจำนวนพฤติกรรมที่แสดงออกมาและช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายในภายภาคหน้าถึงแม้ไม่ได้รับแรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรก็ตาม

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนทุกรายวิชาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนของตนเองหรือในรายวิชาที่สอนให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความตั้งใจทำงาน พฤติกรรมการทำงานเสร็จและส่งงานตามกำหนดเพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
2. ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นสามารถนำผลจากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนการบริหารงานสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านการมีความรับผิดชอบให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานในด้านต่างๆดำเนินไปอย่างราบรื่น
4. ผู้ปกครองหรือผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้สำหรับปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กในความดูแลของตนเองได้

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรในตัวแปรอื่น ๆ เช่น เจตคติในการเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร ความคงทนของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในระยะยาว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหาร เป็นต้น
2. ควรชี้แจงให้นักเรียนทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและรู้จักหน้าที่ของตนเองโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

3. ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารกับรายวิชาต่างๆ

บรรณานุกรม

- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2540). คุณสมบัติในการวัดและคุณภาพของมาตราวัดเจตคติเชิง จริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบที่สร้างขึ้นโดยประยุกต์วิธีการของธอนไดค์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรัชญา ทิขัตติ. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบทางการเรียน ภาษาไทยที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือและการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัสรัตน์ นันทยทวิกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐภัทร ธรณี. (2548). การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัย และ สถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถวิล จันทรสว่าง. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบของ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการ ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนตรา ประถมภัก. (2558). ทำการศึกษาผลของการใช้เบียร์รถครบคู่กับการชี้แนะเพื่อพัฒนา ความมีวินัยของพลทหารกองประจำการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- วันดี จูเปี่ยม. (2554). ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบียร์รถที่มี. ต่อพฤติกรรมความ รับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย. ในรายวิชาการบรรจุภัณฑ์อาหารของนักเรียน ระดับชั้น ประถมศึกษาปี 3/5. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วงศ์วี โพธิ์สวัสดิ์. (2554). การพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบุรี. กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อ ตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คา โนนีคอล. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2528). ช่วยลูกให้เรียนดีขึ้น. แม่และเด็ก. 8(12): 40-42. 27
- _____. (2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- สุวิทย์ เกตรา . (2533). ศึกษาผลการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรต่อพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัด วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์. (2548). การเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยใช้การควบคุมตนเองกับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1. ปรินญา นินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรถวรรณ นิยะโต. (2536). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบตนเองและความ รับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคม ศึกษาโดยใช้ การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cattell, Raymond B. (1963). Manual for Jr. – sr. High school Personality Questionnaire “HSP” Form
- Funk & Wagnalls. (1961). New Standard Dictionary of The English Language. New York: McGraw – Hill Book Company.

ภาคผนวก

แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง ผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ
มอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่องผลของการใช้แรงเสริมทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรที่มีต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรง

โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

+1 = เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = เห็นด้วยว่าไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ☐ ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือ
ถูกต้องเพียงใด

หัวข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
ตั้งใจเรียน				
ตั้งใจทำงาน				

แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาแผนกอาหารและโภชนาการ

ครั้งที่ วันที่.....ผู้สังเกต

[illegible]

